

א

דלענין לחם משנה החמרתי בעניי בשבט הלוי ח"ו סי' ל"א, מכ"מ לענין ע"ת לכל הטעמים שנאמרו בגמ' ריש פ"ב דביצה גם שהוא עכשיו קפוא ואפשר להפסירו בקלות קיים התקנה והדברים מובנים מעצמן, ואם אפשר מהיות טוב לחשוש לחומרת הרב צאר משה לחכות עד שיפסיר, אבל לא מעיקר הדין.

ב. בענין לערב ע"ת צמונות אם אין פת שלם, הדבר נוטה להקל, וכב' ה"ר ממה שמדמה ר"ת ע"ת לפת גוי ושם מבואר ביו"ד סי' קי"ב דגם צמיני מוונות שיין פת גוי הנה זה רק קצת ראי', אבל בלא"ה הדברים פשוטים דהא מקור דברי ר"ת להנריך גם פת מר"א דס"ל בסוגין דביצה דאין אופין אלא על האפוי ואין מבשלין אלא על המבושל היינו דמלאכת בשול ומלאכת אפי' נריכים כ"א היתר בפ"ע, וכמו בבשול אין מסתכלין איזה תבשיל לקח לע"ת, דהתחלת מלאכה קובע, ה"ג לענין אפי' כיון דהתחיל במלאכת אפי' אפילו צפת הבא צכסין ה"ז מספיק להפיר כל אפי' ולא כ' הפוסקים כן לרוב פשיטותו, ובלא"ה חומרת ר"ת רק לכתחילה כמש"כ גם כב'.

ג. בענין מי שנמאץ בבית הכנסת וזכר שעדין לא עירב, עיין מג"א סי' תקכ"ז ס"ק א', דהעצה להקנות קמחו לאחרים אם אינו יכול לחזור לציטו ואשר בתשובת שבט הלוי ח"ח סי' קכ"ג דנתי בזה ע"פ תשובת דברי מלביאל ח"ג סי' ח' וס' פקודת אלעזר שהביא הרב השואל שגטיתס להקל באם יודע מקום הנחת תבשיל לצורך ע"ת שיכול לומר אמירת ע"ת בבית הכנסת, ואשר בתשובת מהרש"ס ח"ב סי' ל"ו נוטה להחמיר ע"פ תשובת חיים שאל סי' כ"ט להגאון חיד"א ז"ל, וכבודו נו"ג לעמוד על דעתי דעת עני, באיזה אופן נתיימי להקל בשעת הדחק וכב' האריך בזה.

אומר בטח דפשוט שלא סמכתי על שו"ת דברי מלביאל בשעת הדחק אלא לענין עירוב לא לענין ברכה אבל אם הפריש ממש ציטו ויחד התבשיל לצורך הע"ת אלא ששכח לערב באמירת דין ערובא שמעכב, הלא המג"א סי' תקכ"ז ס"ק כ"ג מביא דברי מהרש"ל ביש"ש דאם הפריש היינו תקנת עירוב, דאין הגבהה מעכב אלא אמירת בערובא הדין וכו', ובאמת זה יכול לקיים גם בבית הכנסת, וזוה כתבתי דאם סומכים ע"ז גם לענין ברכה דאין מוניחין אותו, אעפ"י שאולי עומד נגד זה פסק הגאון חיים שאל, ולכן מאן דלא מברך עכ"פ ה"ז משובח, ובדאי במקרה זה יכול לזרף עצמו לעירובו של גדול העיר כיון שעכ"פ אינו פושע.

ד. בענין אם מותר לערב בליל עיו"ט, וכבודו מביא מספרי אחרונים ראיות לכאן ולכאן אם ליל עיו"ט נחשב כערב יו"ט ממש והדברים עתיקים במג"א סי' תר"ד ובמפרשים שם, ומה שהביא מדין איסור הקזת דם בעיו"ט

ראיתי מש"כ למעלה ידידי הרבנים הגאונים הנדדים לאיסור ולהיתר והדברים יקרים אמנם יותר אני נוטה לזד המתירים מעיקר הדין דנתינת פתילה לתוך הכף אינו להשלים כלי אלא הכף הוא הבית קבול המחזיק את הפתילה שלצדה עומדת להדלקה, ואינו דומה לא להכנסת אצנט במכנסים, ולא להכנסת רצועה צמנעל צסי' שי"ז, ובדאי לא לנתינת מוכין לתוך הכר צסי' ש"מ, ואינו דומה כלל לדיניי שצסי' שי"ג ס"ט, והפתילה נשרפת והכף נשאר ויפה העיר הגרי"מ שטרן שיחי' מהא דסי' תק"ט ס"ג, במג"א ומ"צ שם. ואני לעצמי נהגתי להכין הכל לפני יו"ט.

ב

אשר נו"ג הרבנים הג' שליט"א, בענין מים הנוטפים ממזגן שחוששים שיש עליהם דין נולד דלא כגשמים, וא"כ צודאי נכון לשום תחמיו כלי עם משקה אינו מינו כדין דשיל"מ כמבואר בד"מ וציו"ד סי' ק"ב, ואשר העיר אחד הרבנים החשובים על דברי מג"א סוס"י של"ה דאם נמרצה שוב יין א"כ יין הוא והו"ל שוב מין צמינו, עש"ה בפמ"ג בא"א סוס"י דהוכיח מזה דלענין דשיל"מ לא אמרינן חוזר וניער, ועיין במנחת פתים יו"ד סוס"י ז"ט מה שהעיר בזה, ועיין בשו"ת שו"מ מהדורא ג' ח"א סי' שפ"ד אריכות בזה, ומהא דסי' ר"ב לענין בורא פרי הגפן דמברכים פרי הגפן שהביא מזה כב' המשיב אין ראי' מצרכה כיון דיין קא טועם, אבל אין לבטל כח המים אם אין אומרים חוזר וניער, וסו"ס אינו דומה בסוג המין הנוטף דהוא יין בלי מים כלל, ועיין כה"ג בנקודת הכסף יו"ד סי' ז"צ דדין תרי משהו יעש"ה. וקנרת.

הדושה"ת, בלונ"ה.

סימן קכט

ב"ה, יום ד' ויקהל תשנ"ה לפ"ק.

כבוד הח"ג האברך השלם בתו"ר ר' ישראל דוד שטרן שליט"א.

אחדשח"ט ושו"ת באהבה,

הנה כב' שאל אותי כמה הכרעות הנוגע לערובי תבשילין, המובאים בספרו היקר, ואני לרגל המלאכה אקצר כדרכי.

א. בענין אם אפשר לערב ע"ת על פת ותבשיל צהייתס קפואים, דעתי העני' כאשר אמרתי כבר דאע"ג